

वेळ : २:३० तास

सुचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात

Serial Number : _____

प्रश्न १. जनसंवाद माध्यमाचा पुढील घटकावरील प्रभाव स्पष्ट करा.

१५

१) शिक्षण

२) युवा वर्ग

३) स्त्रीवर्ग

०७

प्रश्न २. अ) जनसंवादातील अडथळे स्पष्ट करा.

०८

ब) संप्रेषण प्रक्रियेचे घटक सांगा.

किंवा

०८

प्रश्न २. अ) मौखिक संप्रेषण म्हणजे काय.

०७

ब) पारंपारिक जनसंवाद माध्यमे कोणती?

०७

प्रश्न ३. अ) गर्वनरचे मॉडेल सांगा.

०८

ब) टेलिव्हिजन माध्यमाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

किंवा

०८

प्रश्न ३. अ) इंटरनेटवर जनसंवादावर प्रभाव कसा होतो.

०७

ब) चित्रपट हे जनसंवादाचे प्रभावी माध्यम कसे ठरते?

०७

प्रश्न ४. अ) नवीन माध्यमांमध्ये तंत्रज्ञानाचा वापर स्पष्ट करा.

०८

ब) नवीन माध्यमांच्या संपादनासाठी आव्हाने कोणती?

०८

किंवा

०८

प्रश्न ४. अ) प्रिंट आणि इलेक्ट्रॉनिक माध्यमातील फरक सांगा.

०७

ब) रेडिओ एक जनसंवाद माध्यम स्पष्ट करा.

१५

प्रश्न ५. कोणत्याही ३ टिपा लिहा.

१. गट संप्रेषण

२. जनसंवाद

३. जनसंवादाची गरज

४. हब्जचे मॉडेल

५. समाजशास्त्रीय मॉडेल

Seat No. _____

TIME : 3 HRS

ABFG16NFC

MARKS : 75

NOTE : 1) All Questions are Compulsory

- 2) Numbers to the right indicate full marks
3) If required refer English question paper

Q1.a) Write the correct word in the blank (Any eight) 08

- 1) Widow Remarriage Act _____ passed this year
(1858   1856   1857   1860)
- 2) _____ According to this clause equal treatment was given to all religions, castes, races, women and men.
(Article 20   Article 17   Article 15   Article 21)
- 3) _____ means a group of individuals who come together to achieve a specific goal.
(Party   friend group   rights)
- 4) Having a sense of harmony or harmony among various social groups in the country means _____ yes.
(Social Integration   National Integration   Consolidation   Political integration)
- 5) Gram Panchayat has minimum _____ and maximum _____ members.
(5 & 15   3&13   7&17   8&19)
- 6) _____ These are office bearers of municipal councils.
(Mayor   Chairman   Member)
- 7) Children below fourteen years who do mental and physical labor in any industry mines, factories etc. are called _____
(Child labour   Mining Labour   Mental Labour   Adult Labour)
- 8) Population explosion is the main cause of _____
(Society   Politics   Economics Reasons   Poverty)
- 9) India has the most cultural heritage.
(Modern   Medieval   Ancient   Social)
- 10) 'Deendayal Disabled Rehabilitation scheme' _____ has been launched by Govt.

Q1.b) State whether the following statements are true or false (Any Seven) 07

- 1) Hindi became the national language of India in 1965.
2) Cast system is a great cause of Hindu Society.
3) The Indian people accepted the Indian constitution on 26 November, 1949.
4) Initially the Indian constitution has 500 articles.
5) India got Independence on 15 August 1947.
6) Tolerance means tolerance
7) Loss of 10% body weight in two months is a symptom of AIDS.
8) The National child policy was formulated in 1974.
9) A Major cause of problems for the elderly is their health.
10) The Zilla parishad appoints a corporator to carry out the day-to-day operations of the Gram Panchayat.

Q2. A) Explain in detail the causes of smoking? 15

OR

B) Explain the symptoms of drug addiction?

Q3.A) Explain the characteristics of a group by stating what it is? 15

OR

B) Explain the salient features of the constitution of India?

Q4. A) Explain the Social problems faced by Indian society? 15

OR

B) Explain in detail the cause of alcohol addiction?

Q5. A) Explain in detail the problems of senior citizens?

OR

B) Write short notes. (Any three)

- 1) Symptoms of AIDS
- 2) Purpose
- 3) Child labour
- 4) Important concepts in the constitution
- 5) Characteristics of Indian Culture

सुचना — १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत
२. उजवी कडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात

प्रश्न १. रिकाम्या जागी योग्य शब्द लिहा. (कोणतेही आठ)

०८

१. विधवा पुर्णविवाह कायदा ————— या वर्षी करण्यात आला.
(१८५८ १८५६ १८५७ १८६०)
२. ————— या कलमानुसार सर्व धर्म, जात, वंश, स्त्रियांना व पुरुषांना वागणुक देण्यात आली.
(कलम २० कलम १७ कलम १५ कलम २१)
३. ————— म्हणजे व्यक्तीचा समूह की जो ठराविक ध्येयपूर्तीसाठी एकत्र येता.
(पक्ष मित्रगट हक्क)
४. देशातील विविध सामाजिक गटात एकोपा, किंवा एकोपाची जाणिव असणे म्हणजेच ————— होय.
(सामाजिक एकात्मता राष्ट्रीय एकात्मता दृष्टीकरण राजकीय एकात्मता)
५. ग्रामपंचायतीत किमान ————— आणि कमाल ————— सदस्य असतात.
(५ व १५ ३ व १३ ७ व १७ ८ व १९)
६. ————— हे नगरपरिषदाची पदाधिकारी असतात.
(महापौर अध्यक्ष सदस्य नगराध्यक्ष)
७. कोणतेही उदयोग खाणी, कारखाने इत्यादीमध्ये मानसिक व शारिरिक श्रम करणाऱ्या चौदा वर्षाच्या खालील मुलांना ————— म्हटले जाते
(बालमजुर खाण मजूर मानसिक मजूर प्रौढ मजूर)
८. लोकसंघ्येचा विस्फोट हे ————— चे मुख्य कारण आहे.
(समाज राजकारण आर्थिक कारण दारिद्र्य)
९. भारताला सर्वत असेही संस्कृतीचा वारसा लाभला आहे.
(आधुनिक मध्ययुगीन प्राचीन सामाजिक)
१०. दीनदयाळ अपंग पुरव्वसन योजना ही ————— सरकारने सुरु केली आहे.
(केंद्र राज्य मंत्रालय विधान भवन)

प्रश्न १ब खालील विधाने चूक की बरोबर आहेत ते सांगा (कोणतेही सात)

०९

१. १९६५ मध्ये हिंदी ही भारताची राष्ट्रभाषा ठरली.
२. जाती व्यवस्था हा हिंदू समाजाला मिळालेला मोठा शाप आहे.
३. भारतीय जनतेने २६ नोव्हेंबर १९४९ रोजी भारतीय घटना स्वीकारली.
४. सुरुवातीला भारतीय संविधानात ५००कलमे होती.
५. १५ ऑगस्ट १९४७ रोजी भारताला स्वातंत्र्य मिळाले.
६. सहिष्णुता म्हणजे सहनशीलता होय.
७. दोन महिन्यात शारीराच्या वजनात १०%. घट होते हे एडस् या रोगाचे लक्षण आहे.
८. १९८४ मध्ये राष्ट्रीय बाल नीती तयार करण्यात आली.
९. वयोवृद्धांना मोठ्या प्रमाणानुसार समस्या निर्माण होण्याचे महत्वाचे कारण म्हणजेच त्यांचा आरोग्य हा घटक होय.
१०. ग्रामपंचायतीचे दैनंदिन कामकाज पार पाडण्यासाठी जिल्हा परिषद, नगरसेवकाची नेमणुक करते.